Anul XII — Sibiiu, Sâmbătă 26 August (7 Septemvrie) 1895 — Nr. 192

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

„Românul“ și „Pester Lloyd“.

(♂) Se știe că ziarele române de este Carpați sûnt oprite a întra la oi; numai „*Timpul*“ este tolerat; dar' în „*Timpul*“ nu putem ști decât ce cu-ată și ce vrea ministerul român și par-dul conservator, nu țeara întreagă, a cărei piniune se reflectează și în alte ziare. entru aceea adesea nu putem judeca e se scrie în chestiunea noastră, decât upă extrasele ce le găsim în ziarele un-uresti, care fac des excerpte din cele omânești. Nu putem ști de pildă dacă *Țeara*“ în adevĕr a scris că noi am ce o politică externă contrară oliticei externe a României — precum a scris în „*Pester Lloyd*“ — și prin rmare *nu-'i* putem zice că este o per-die a face o denunțare de acest hip, când se știe, că o conferență ațională chiar a aderat la po-itica triplicei. Dacă am fi cetit rticolul „*Țerii*“ în „*Țeara*“ și am ști igur ce a zis, am putè sĕ zicem defini-v un cuvênt hotărît și am putè decide, ă „*Țeara*“ nu-i informată bine ri că „*Pester Lloyd*“ a denaturat ce scris „*Țeara*“. Așa, încă nu putem ecide.

Acum un alt articol ne sosește în aducerea lui „*Pester Lloyd*“. „*Pester loyd*“ spune că-'i luat din „*Românul*“ cu ostentațiune spune că „*Românul*“ r fi „organ liberal-independent“, în reme-ce el este — „democrat“.

„Românul“ numește „*sĕlbatece*“ per-ecuțiunile, pe cari noi le îndurăm, dar' dangă că — „*numai*“ cu „*prieteneasca nțelegere*“ se pot sista; prin urmare este rea „tactică“ dacă Românii din regat ai pun uleu pe foc, ca de pildă dl rechiă la Bruxella; Românii din re-at au interes sĕ fie cu triplica; Rusia utênd sĕ o anexeze, Austria trebuind sĕ e ferească a anexa încă cinci milioane e Români, este evident, că ei pot erge cu triplica și că nu pot fi cu usia.

Acesta este pe scurt cuprinsul arti-olului, care este incomplet când vor-ește de interesele internaționale, ce, pe ângă propria vrednicie mare, ică au creat și susțin România, și care rticol, relativ la noi, este curios, oarte curios.

Sĕ lingem mâna care ne bate — sta-i învĕțătura, pe care un ziar „demo-at“ ni-o dă? Sĕ privim cum vieața oastră națională este amenințată și sĕ orbim, ca dl Mocsónyi, de — „simp-me de pace“? Și dacă cineva este e părere că noi bine facem că nu ascul-tăm de astfel de sfaturi, el sĕ „merite“ a fi desaprobat de un organ „democrat?“

Spunem sincer, că nu credem că „*Românul*“ a scris un articol cu sen-sul, pe care noi fidel 'l-am scos din „*Pester Lloyd*“.

Dar' și „*Românul*“ va fi — cre-dem — puțin vesel de conclusiile, pe cari „*Pester Lloyd*“ le trage din arti-colul „*Românului*“. După-ce rabinul pre-sei pestane arată că-i plăcut surprins, că „*Românul*“ s'a abătut dela chipul cum și el trata până acum chestiunea română, el afirmă că în Ost se arată zorile unei cuminți aprețiări politice și zice:

„Firește, mai este un drum lung, foarte lung până la unirea, la care în marea aceasta de popoare slavice Ungurii și Românii sûnt avisați reciproc; este posibil chiar, că nici nu vom ajunge nici-odată la scop; dar' rĕspunderea pentru aceasta fără îndoeală va apăsa numai conștiența acelor numeroși agitatori români, cari cu ajutorul aliaților lor de aici au iritat și amărît prin neadevĕruri și denaturare majoritatea opiniu-nii publice din regat“.

„Dar' în *ce alt ton* vorbește „Românul“ azi, „*Românul*“, care până mai ieri-alaltăieri era așa de neîndurat-mânios“...

„*Pester Lloyd*“ caută o explicare a acestei „schimbări“, o găsește în evenimentele diplomatice, cari au produs visita dela Ischl și admite așadar', că ar-ticolul din „*Românul*“ ar fi o potrivire a ziarului acestuia cu curentul politicei externe a regatului.

Acestea sûnt faptele și vederile, din cari ni-se pare că putem conclude ur-mătoarele: „*Românul*“ a zis ce noi toți zicem de mult: că-i bine a dorì și a lucra pentru o tranșare pacĭ-nică a conflictului dintre Maghiari și naționalități, nu Maghiari și Români nu-mai; „*Pester Lloyd*“ și alte ziare, cari au exploatat articolul „*Românului*“ vor fi având anumite scopuri, anumite motive de au pus mâna pe un articol, care nu spune nimic nou și care susține încă acusa, că în țeara aceasta „sĕlbatice suferințe“ trebue sĕ îndurăm; un singur lucru credem că și „*Româ-nul*“ îl va desminți: afirmarea, basată pe vorbele *lui*, că nu „sĕlbătĕciile“ ce le îndurăm, ci „agitatorii“ fac vrajbă.

Știm, nuântâia-oară câte o vorbă mai rece, prea rece poate, este exploa-tată de presa maghiară pentru a ajunge la refrenul: mișeii de agitatori sûnt vina la toate; dar' când vedem, că exploata-rea aceasta se face în momente grave pentru cei-ce sincer luptă, ea trebue desmințită ori-când. Nu-i per-mis nici unui ziar româ-nesc sĕ admită o falsifi-care a caracterului poli-tical celor angagiați în marea noastră chestie. Nu ne îndoim, că și „Românul“ este de aceeași părere, și credem că el va fi și rĕspuns ori va rĕspunde lui „Pes-ter Lloyd“, explicându-se.

În febrila pescuire după pasage ne-clare, pe care sĕ le poată întortochia, presa română din regat are ca și noi, datoria a fi totdeauna lămurită la cuvênt și totdeauna gata a protesta în contra substituirii de idei, convingeri și senti-mente, pe care ea nu le are ori nu a avut intenția sĕ le exprime. Aceste cu-vinte țineam sĕ le spunem și sĕ le ex-plicăm necesitatea lor printr'un exemplu din — perfidul „Pester Lloyd“.

Torturarea martirilor. Sub acest titlu am anunțat într'un numĕr trecut, în rubrica „Mai nou“, că medicul temnițelor din Seghedin a trimis ministrului un raport des-pre soartea grea a iubiților nostri martiri între detestabilele condiții igienice în cari trăesc, sfătuindu-'l sĕ-'i strămute din zidu-rile nesănĕtoase ale temniței de curênd clădită. Relativ la știrea aceasta a noastră primită din isvor sigur, „*Budapesti Hirlap*“ spune, că întrebându-'l printr'un corespondent al seu pe medicul temniței, aceste ar fi desmințit categoric știrile noastre.

Noi eram siguri, că „desmințirea“ aceasta se va face. Cu toate acestea susți-nem și mai departe știrile noastre nealterate, care sûnt din isvorul cel mai sigur. De alt-fel și „*Budapesti Hirlap*“ spune, că medicul a făcut un raport ministrului, cerêndu-'i sĕ le permită întemnițaților sĕ se plimbe mai mult prin curte și sĕ fie mai puțin în odăi, deoare-ce *noua zidire unde sûnt internați e umedă.* Atâta susține și „*Budapesti Hirlap*“ că este adevĕrat.

La sfîrșit mai spune, că e foarte pro-babil, ca ministrul sĕ nu facă concesiunile cerute de medic, tocmai din causa „încriminărilor“ „Tribunei“.

Îl putem asigura pe „*Budapesti Hirlap*“ că nu-i numai probabil, e și sigur, că minis-trul nu o sĕ facă dispositiile cerute pentru iubiții nostri martiri, și asta earăși nu din causa încriminărilor „Tribunei“, ci, prea bine știe de altfel și „*Budapesti Hirlap*“ din ce „patriotice“ motive!

Ungaria — pe calea absolutismului. Cu acest titlu a aparut o broșură de anonimul *Justus* — despre care se crede, că e un înalt dignitar bisericesc — tratând despre re-forma bisericească a guvernului.

Broșura arată tendența de centra-lisare a guvernului și nisuința de a cassa cât se poate de repede toate autono-miile existente încă în diferite instituțiuni civile și bisericești. Legea despre matriculele civile, broșura din chestiune o comparează cu o patentă absolutistică a împĕratului Iosif al II-lea, în care acesta a ordonat, ca în interesul unității statului sĕ fie su-praveghiată din partea autorităților ci-vile conducerea matriculelor eccle-siastice.

Broșura se termină cu cuvintele:

„Politica liberală“ la noi a degenerat până acolo, încât în scurtă vreme țeara noas-tră va fi aruncată — prin mijloace ilegale — în brațele celui mai întunecat abso-lutism.

„În contra acestei politice trebue sĕ se pornească o strașnică luptă condusă de toate părțile.

„Lozinca acestei lupte trebue sĕ fie: *revisiunea legilor bisericești*! Cu aceasta i-se va da lovitură de moarte „sistemului“ și „spiritului“, care își continuă munca sa dis-trugĕtoare.

„Dacă nu va succede revisuirea prin mijloace legale a reformei bisericești, creată prin corupția puterii, ca sub ruinele ei sĕ se frângă puterea absolutistică a gu-vernului, — atunci în scurt timp societatea creștină din Ungaria va degenera și va slăbì, ear' slăbirea ei este identică cu perirea statului!

„Fugim nebunește în brațele absolu-tismului!“

Agitația s'a pornit pe toate liniile.

Instrucție relativ la conducerea matriculelor de stat, a dat ministrul Per-czel Dezsŏ, în care fixează cercul de ac-tivitate al inspectorilor pentru matri-culele de stat și peste tot a organelor de supraveghere; între acestia din urmă se con-sideră: în Budapesta și în orașele cu drept municipal, *primarul*; în orașele cu magistrat organisat, *primarul*; și dacă acesta este tot-odată și purtător de matricule, atunci vice-comitele, în comune mari și mici, protopre-torul.

Unirea în sinul partidului kossuthist îl preocupă pe marele fiiu al națiunii, pe providențialul Kossuth Ferencz. „Pentru promovarea și interesul (?) țerii a acestei uniri“ promite a lucra. La sfîrșitul promi-siunii sale, publicată în fruntea unui numĕr trecut din „*Egyetértés*“, face și un apel cătră deputații kossuthisti sĕ-'i stee într'ajutor, ca partida sĕ se înmulțească, sĕ ajungă la majo-ritate sigură în parlament și în acest chip sĕ-'și realiseze principiile și aspirațiile de in-dependență.

O fi, numai nițică răbdare!

Candidarea unui secretar de sta de deputat dietal. În foile ungurești cetim, că în cercul electoral al Sicului (Szék) guvernul a candidat pe un membru al seu pe secretarul de stat Vörös László.

Alegerea lui e sigură, spun foile — gu-vernamentale. Vor fi știind de ce!...

V. A. Urechiă.

Am așteptat sĕ se aline nițel valu-rile ridicate în urma congresului inter-parlamentar din Bruxella.

Iubirea de libertate, sentimentul de cultură națională, puterea civilisațiunii și a umanismului, cu un cuvênt: causa na-țională a Românilor din Transilvania și Ungaria a întrat cu triumf, și 'și-a pre-tins loc în sfatul mare al unor bărba-ți aleși din țerile cele mai culte ale lumii.

Această causă sfântă, fără de apa-rat, fără de ajutor, ci numai prin farme-cul adevĕrului și al dreptății, prin rela-țiunile sale intime, firești, cu causa mare a umanismului, a civilisațiunii, a liber-tății popoarelor a cucerit inimile tutu-ror factorilor de valoare, cari se intere-sează de aceste sfinte moșteniri ale ome-nimii.

A trebuit numai presentată înaintea lumii culte, și ea îndată a priceput, că aici e vorba de o chestie, care este a ei proprie, și că onoarea ei, progresul, idea sfântă a libertății pretinde grabnica des-legare a acestei cause.

Și în această frumoasă și umană lucrare, tu ai partea leului, venerabil și eroic luptător al causei noastre naționale!

De aceea, împreună cu recunoștința sinceră din partea tuturor Românilor, de pretutindenea, ai avut și ai parte din re-cunostința întregei lumi civilisate.

Și această recunoștință, mai caldă, mai entusiastă 'ți-o rostim acum, când constatăm noul triumf moral, ce 'l-ai raportat în congresul interparlamentar din Bruxella.

Dușmanii libertății popoarelor, ini-micii omenimii, au rĕmas demascați îna-intea lumii întregi și causa noastră sfântă prin inspirata conlucrare a d-tale, a cu-cerit din nou interesarea oamenilor cu simțiri nobile.

Dovadă palpabilă îți arĕtăm, în ți-nuta și în scrierile ziarelor maghiare în decursul și în urma acelui congres.

Ele au raportat tot lucrul într'o lu-mină falsă, seducênd acea biată opiniune, care se informează dela ele.

Au pus în lumină falsă evenimentele, au pus în relief gigantic micile declama-

---

FOIȚA „TRIBUNEI.“

ela „adunarea generală“ din Blaj.

(Impresiuni și judecăți).

V.

În noul proiect de statute, în §. 2, care rbește despre scopurile „Asociațiuni“, s'a trodus în comisia, ce a discutat proiectul, și ivintele: „organisare de secțiuni tientifice și designare de re-renți literari în aceste sec-iuni“.

Aceste cuvinte, care lipsiau din proiec-l comitetului, sûnt o transacțiune între lipsa r și o pretensiune a celor 13—16 mem-rii mai tineri, care 'și-au pus în cap sĕ in-ce calea unei sporiri a activității literare „Asociațiune“.

Propunerea aceasta, presentată în două rmule, este următoarea:

„Secretarul I. este directorul lucrărilor ncelariei „Asociațiunii“ și redactorul foii pe-odice a „Asociațiunii“.

„Secretarul ales este chemat sĕ se țină curent cu desvoltarea culturală și literară poporului român și sĕ iee inițiativa pentru crări menite sĕ promoveze esențial această esvoltare.

„În lucrările acestea din urmă, el va i sprijinit de referenții, pe care din capul locului comitetul îi va numì din sinul seu pentru feluritele specialități și terene ale vieții literare și culturale, cu care „Asociațiunea“ se ocupă.

Ori:

„Pentru a ușura lucrările comitetului central, cualificate a contribuì la desvoltarea culturală și literară a poporului român, co-mitetul își alege din sinul seu referenți spe-ciali pentru toate ramurile de activitate ale „Asociațiunii“.

„În specialitatea lor, referenții sûnt da-tori a observa amĕnunțit desvoltarea aface-rilor și a lua împreună cu secretarul I ini-țiativa pentru propunerile ce vor fi de aș-ternut comitetului spre discuție și decidere.

„Propunerile de acest fel se trimit după admiterea lor prin comitetul central, în formă de notă circulară, tuturor despărțĕmintelor, care sûnt obligate sĕ le iee în considerare și după putință sĕ le execute“.

Propunerile acestea, formulate de Dr. Iosif Blaga, aveau intențiunea sĕ facă din comitetul central aceea ce un domn pre-tindea (la Sĕlište) că are sĕ fie ori-ce comitet: *un organ conducĕtor cultural.*

Prin urmare ea avea intențiunea sĕ si-lească pe oameni se cugete astfel: „Trebue sĕ încetăm a privì comitetul drept un loc unde ești dispensat a lucra, îndată-ce ai un om, care toate le „știe“, pentru-că la toate trebuește se cugete *ex offo,* toate secretarul are sĕ le vadă, sĕ le știe, sĕ le inițieze; se observăm și noi, și anume anumite lucruri mai bine ca el, mai atenți; și din capul lo-cului sĕ luăm însărcinarea de a face această lucrare productivă; trebue sĕ lăsăm obi-ceiul de a da din cap și sĕ ne punem capul la lucru, care în ce afaceri ne pricepem mai bine....“

Trebue se concedem, că intențiile acestea sûnt foarte practice, deoare-ce ele înlesnesc scoaterea la iveală a forțelor, de care dispunem, impun cu încetul o specialisare a lucrărilor — împărțeala muncei! — și prin urmare fac posibilă o aprofundare a lor, un progres al lor.

Exemplificarea acestei propuneri ne-ar duce prea departe; dar' nimeni nu a zis încă că ea nu ar fi meritat o considerare mai mare. Ea s'a admis în statute împreunată fiind cu ve-chea idee a „secțiilor“; ea a dat așadar' impulsul ca tendențe simile și mai vechi sĕ fie reîn-viate și — cu toată seriositatea — admise în statute. Cel puțin va fi aici fun-damentul, pe care în viitor se vor putè baza cererile ca acest „scop“ sĕ fie realisat și știința sĕ fie apoi cultivată în „secțiuni“ și prin „referenți“ sĕ fie promovată.

'Mi-se pare că „tinerimea“, care a ade-rat la acest fel de propuneri și le-a subscris și susținut a avut un singur scop bun: sĕ provoace pe vechii „stîlpi“ ai culturii și lite-raturii la o lucrare, care sĕ satisfacă cere-rilor de peste tot, ale publicului întreg: mai multă și mai bună literatură! Și dacă ea a ținut sĕ presente corporativ propunerile, poate că și de aici înainte are în vedere o lucrare comună... ori-ce ar zice „*Gazeta*“, care ar face bine sĕ cetească un manual de ori-ce literatură, pentru-ca sĕ se convingă de simplul adevĕr, că numai prin grupări li-terare s'au putut face curente lite-rare.

Viitoarele *adunări* de despărțĕminte și generale vor fi în posiție sĕ constate, dacă acțiunea aceasta *literară* dela Blaj, a fost serioasă ori ba. Atunci se va vedea — de sigur — ce goale inimi și prea vremelnice sunete au încercat sĕ presente această ac-țiune ca isvorită din altfel de motive și ca având alte tendențe afară de cele literare.

Sûntem tineri, cunoaștem ce e de lipsă a face, știm cât putem, promitem cât vom și putè sĕ facem și — avem singura ambiție de a reclama un cadrul — cadrul este vorba „tinerime“ — în care dacă sûntem mai bine vĕzuți, de sigur sûntem și mai bine luați la țintă.

Cine-'i amic, nu se pripiască cu lauda; cine-'i dușman — aștepte sĕ ne... „blamăm“ și sĕ rîză atunci cu tigna și cu drept cuvênt!

D.

Constatări și sfătuiri.

— (In formă de scrisori.) —

(Urmare).

VIII.

Așa e, iubite frate, pentru înaintarea și regresul poporului, pentru fericirea și nefe-ricirea lui, pentru bine și rĕu, responsabili sûnt conducĕtorii.

Preoții sûnt directorii școalei și pe lângă aceea și catecheții ei. Ca director preotul da-torință are sĕ îndemne pe părinți, ca sĕ-'și dee băieții la școală regulat, ear' acasă sĕ-'i îndemne ca sĕ studieze și sĕ-'i controleze. Datorință are preotul, ca sĕ controleze pe în-vĕțător, dacă pune pond pe toate obiectele de învĕțĕmênt, dacă are purtare morală bună, dacă nu-i prea strict, ori prea lax în tracta-mentul cu băieții etc. Ca catechet datorință are sĕ propună religiunea, sĕ se îngrijească, ca băieții sĕ cerceteze biserica, sĕ învețe cân-tările bisericești, sĕ se redee de mici a primì Sf. Sacramente ș. a. m. d.

Protopopii încă au datorințe foarte mari față cu școala, dar' ei își iau informațiuni despre mersul școalei dela preoți, cari în mare parte ca sĕ nu se compromită și sĕ se scape și de dorgator, spun că toate merg strună. În visitațiunea de 2—3 ore, ce o fac odată sau de două-ori pe an protopopii la biserici și școli, ce privește timpul, e imposibil sĕ-'și iee informațiuni exacte.

ţiuni pentru o causă perdută, şi au retăcut apreciările oamenilor competenţi, au retăcut declaraţiunile meritorice, cari decid în cumpăna luptei, ce decurge între noi şi între duşmanii libertăţii popoarelor.

Aceste momente voim să le relevăm cu această ocasiune, ca toţi fiii naţiunii române să fie în curat cu chestia, unde este adevĕrul, pe care poate stă opiniunea favorabilă a lumii civilisate?

Ne aducem bine aminte cu toţii de lupta ce a decurs, tot sub steagul susţinut de d-ta, ilustre domnule, la congresul interparlamentar, ţinut anul trecut în Haaga.

Succesul moral a fost şi atunci pe deplin în favorul nostru, deoare-ce punctul 8. din ordinea de zi este o declaraţiune formală a congresului *în favorul causei noastre.*

Aceasta aşa au priceput-o, şi aşa au tâlcuit-o toţi cei competenţi.

Numai orbii n'au vĕzut, numai surzii n'au auzit!

Un singur ziar unguresc: „Hazánk“, vĕzând că toată opiniunea publică maghiară e trasă pe sfoară, a adresat o întrebare publică către Don Quixottul maghiarismului, să clarifice situaţia, să ştie maghiarimea, că au fost mistificaţi, şi prin cine.

Şarlatanul politic însă nu la asta, ci la alte întrebări a răspuns, şi 'şi-a lăsat aderenţii în buna convingere, — falsă, — că „Românii au fost bătuţi“, şi causa maghiarismului „a învins“ la congresul din Haaga.

Contele Albert Apponyi, „eroul“ lor dela Bruxella, în şedinţa publică a dietei din Budapesta 'i-a mulţumit lui Pázmándy pentru „nobila“ lui luptă, şi 'i-au gratulat, tot în şedinţa publică a dietei, la „strălucitul succes“, ce a obţinut causa maghiarismului în acel congres!

Noi Românii, cari aveam informaţiuni autentice dela prietenii nostrii, cari cetiam declaraţiunile d-tale demne de credinţă, şi cari am avut înaintea ochilor nostri procesul verbal asupra ordinei de zi din şedinţele congresului: noi am fost în curat cu starea lucrurilor, am vĕzut clar, încătro s'a plecat cumpăna, şi te-am salutat cu dragoste şi cu însufleţire, pentru frumoasa isbândă a causei noastre!

Te-am sĕrbătorit atunci, precum te sĕrbătorim şi astăzi, ca pe un adevĕrat învingĕtor.

Şi nici nu poate să fie altfel!

Libertatea, civilisaţiunea, umanismul, sûnt elemente intrinseci ale causei noastre naţionale, cari o fac de-o putere nebiruită.

Ea cucereşte cu toţi paşii ce-'i face, pentru-că adevĕrul şi dreptatea sûnt cu ea: ea va birui definitiv, pentru-că interesele mari ale libertăţii popoarelor, ale progresului şi civilisaţiunii pretind aceasta!

Şi totuşi ce am vĕzut?

Un an întreg a ţinut cântecul lor de bucurie, asupra pretinsei lor „învingeri“ dela Haaga. Un an întreg ne-au tot ponegrit, ne-au denunţat, ne-au ameninţat nu numai, dar' cu o furie sĕlbatică ne-au prigonit pe toate terenele.

Şi-acum eată-'i, au încheiat un an de minciuni şi de seducere perfidă: şi trec la altul, tot de acelaşi caracter.

E ironică însă soartea.

Stoarce în fine adevĕrul, din gura neiubitorului de adevĕr şi demascat, îl presentă lumîi, ca să se vază, să se cunoască, ce valoare morală are!

Pe cine au sedus? Pe cine au înşelat?

Pe noi nu: căci noi din început am cunoscut adevĕrul întreg.

Doară lumea cultă? Nu, căci aceea asemenea a cunoscut şi cunoaşte pe deplin causa.

S'au înşelat pe sine înşişi, au sedus cu voea pe ai lor proprii, să nu vadă, să nu auză adevĕrul.

Li-a fost ruşine de golătatea proprie, de aceea s'au acoperit cu frunzele — minciunii.

Dar' au fost desvĕliţi, demascaţi!

Eată archirabbinerul lor, când inaugurează noul an de minciuni şi de seducere pentru biata opinie publică maghiară: îşi arată şi pe cea din anul expirat.

Eată ce constată „Pester Lloyd“ în numĕrul 198 dela 18 August a. c.

Ei înşişi constată,.... ce constată? Doară triumful dela Haaga? Nu, „Niederlage“, perderea, sucombarea lor totală, pe câmpul de luptă dela Haaga. Un an întreg s'au tot svîrcolit, un an întreg 'şi-au tot amăgit publicul.

Acum, în îmbĕtăciunea, în deliriul pentru noua „Niederlage“ dela Bruxella, cântă „triumf“, şi par'că va fi prea greu a purta o sarcină de minciuni de doi ani, lapădă un sac, cu un an, şi se pregătesc a purta numai sacul anului curent, până-ce eară vor fi siliţi a-'l lăpăda, a se da de gol.

Cine e biruitor? Noi, cari am raportat şi am susţinut adevĕrul: sau ei, cari s'au nutrit cu perfide înşelăciuni şi cu minciuni obraznice?

Constatăm cu mândrie, constatarea lor plină de ruşine şi vrednică de disprețul lumii culte.

Asemenea este ţinuta lor şi acum, după-ce a decurs congresul din Bruxella.

Pentru ei nu există decât faptul, că Budapesta s'a primit de sediul congresului interparlamentar, pe anul ce urmează, 1896.

În aceasta ei vreau să vază, cu de-a silă, „triumful maghiarismului“.

Pentru ei sûnt nimica declaraţiunile categorice ale biuroului presidial, în cari se spune expres, că alegerea unui oraş, ca sediu al şedinţelor conferenţei, nu *invoalvă nici-decum recunoaşterea stărilor politice din acea ţeară*, nici nu înseamnă vre-un amestec, direct sau indirect, în afacerile interne ale aceleiaşi ţeri.

Pentru ei nu calcă nimic declaraţiunile cele mai categorice ale ziarelor celor mai însemnate, cari explică şi mai precisat înţelesul vorbelor presidiului. „Indépendance Belge“, „Le Nord“, „L'Etoile“, „L'Estafette“, „Journal Des Debats“ etc., spun neîndoios, şi de repetite-ori, că alegerea Budapestei de sediu al şedinţelor congresului pe anul 1896, nu înseamnă de loc, că membrii congresului interparlamentar aprobă în vre-un mod politica de opresiune urmată de guvernul maghiar în contra naţionalităţilor!

Poftiţi „triumful maghiarismului“!

Pentru ei nu cumpĕneşte nimic împregiurarea, că prin date irefragabile, că prin fapte evidente şi cunoscute, au fost arătată starea adevĕrată a lucrurilor din Ungaria şi Transilvania.

Acesti înfumuraţi şi îngâmfaţi cred, că sĕlbătĕciile lor vor întra în mintea lumii culte, ca tot atâtea fapte „eroice“.

Pentru ei Seghedinul, Vaţul, Clujul, Alba-Iulia, Sibiiul, Abrudul, cu temniţele lor neumane sûnt locuri de „paradis pământesc“.

Pentru ei condamnarea damelor şi a domnişoarelor române, pentru-că colectează pe seama celor lipsiţi, sau pentru-că poartă tricolorul român: sûnt fapte de „eroism legendar“!

Pentru ei legea de presă din era celui mai crud absolutism, prigonirea ziaristicei nemaghiare, sûnt acte de „liberalism exemplar“.

Pentru ei rîvna noastră după libertate şi cultură naţională, sûnt „tradare de patrie“: şi patriotism ar fi tradarea de neam şi renegatismul!

Pentru ei escamotagiul de străluciri efemere, ce produc din sudoarea noastră, şi geşeftăriile brilante, ce le fac în ţeară şi pe spinarea ţerii, Jidanii speculanţi şi capitalişti internaţionali: sûnt „progresele grandioase ale naţiunii maghiare“. Ear' Românii şi ceialalţi nemaghiari, înlănţuiţi la pământ şi opriţi cu desĕvîrşire în avântul lor spre cultură naţională şi bunăstare economică: sûnt arĕtaţi, ca rase de oameni „rĕmaşi înapoi în cultură“, „necapabili de a ţinè pas cu progresul veacului“.

Pentru ei nu înseamnă nimic, că contele Apponyi a fost silit să mărturisească o parte mică din tristul adevĕr despre starea noastră, nu înseamnă nimic uimitoarea îndrăsneală a lui Pázmándy, cu care cutează a păşi în faţa lumii, şi cu neadevĕruri ne mai pomenite, cu scornituri stupide voeşte să o amăgească.

Pentru ei nu este genant de loc, ce epistolă a publicat voinicosul de Pázmándy în „Budapesti Hirlap“, în ajunul congresului naţionalităţilor!

Pentru noi însă, şi, precum cu bucurie putem constata, pentru lumea cultă, toate acestea şi alte mii de fapte de lesă-libertate şi lesă-civilisaţiune, nu mai sûnt lucruri indiferente, şi când ne ridicăm cuvêntul pentru înfierarea atâtor brutalităţi când demascăm perfidiile acestui sistem de asuprire, când în faţa prigonirilor sĕlbatice şi a tendenţelor de desnaţionalisare ne afirmăm cu nebiruită putere, de naţiune, care îşi pretinde drepturi şi vieaţă naţională: nu numai că împlinim cea mai patriotică faptă, ci servim totodată causa mare a umanismului, a intereselor mari ale civilisaţiunii şi progresul omenimii.

Şi tu, ilustre bărbat al naţiunii române, care stai pururea în fruntea celor mai distinşi luptători, ai meritul de căpetenie, că causa sfântă a Românilor din Transilvania şi din Ungaria au ajuns cu atâta demnitate în marele areopag al naţiunilor culte din Europa!

Al tĕu este meritul principal, că precum în Haaga, aşa şi în Bruxella a reeşit cu biruinţă causa Românilor asupriţi!

Era bine, mai întâiu în interesul Maghiarilor, dacă se primia cu unanimitate propunerea grupului român, ca exaltaţii sĕ-'şi vină în fire din paroxismele lor cu „ideea de stat maghiar“: dacă însĕ au minte, pot să înveţe mult din cele-ce s'au petrecut în Bruxella, şi din lecţiunile ce le-au primit pretutindenea, dela publicişti în ziaristică, dela politiciani în şedinţe, şi mai ales dela d-ta, în sublimele d-tale discursuri, cari strălucesc în razele adevĕrului curat.

Încheiu cu vorbele marelui ziar francez:

„*La presse belge a felicité les Romains de ce leques Hongrois pretendent être un succés pour eux*“. (Presa belgiană a felicitat pe Români, pentru succesul, pe care Maghiarii ar vrea să 'şi-'l aroage loruşi“.)

Eată judecata lumii culte! Noi sûntem mulţumiţi cu resultatul muncii noastre nobile şi patriotice. Lumea civilisată ne pricepe, ne cunoaşte şi ne apreţiază.

Duşmanii omenimii vor fi siliţi, la anul, dacă nu mai de grabă, să constate de nou, că au fost bătuţi: „*Niederlage*“.

Faptele lor, minciunile lor îi vor bate.

Noi mergem înainte!

Să trăească causa noastră naţională!

Din cercurile universitare *)

(Clarificare)

Viena, 3 Sept. 1895.

Ştiut este, că în ultimii ani 'i-s'a avisat tinerimii academice un rol, în politica naţională. 'Şi-a împlinit rolul, şi cred, că nu în detrimentul naţiunii şi nici contra voinţei şi fără aprobarea conducĕtorilor naţionali.

E natural, că acţiunea tinerimii universitare, formând şi ea o zală în lupta naţională, mai cu putere numai atunci s'a putut şi s'a şi manifestat publice, când trebuinţa şi evenimentele politice o pretindeau. Dovadă Replica, procesul Memorandului etc.

Lipsa evenimentelor explică şi lipsa unei acţiuni publice, mai energice din partea tinerimii universitare.

În timpul din urmă o liniște îngerească părea a fi cuprins vieaţa noastră publică, liniște sufletele bărbaţilor, în ale căror mâni e pusă soartea poporului român, liniște corpul tinerimii universitare.

Aptă era această liniște să sdruncine încrederea în conducĕtorii naţionali, aptă era să arunce tristă lumină asupra tinerimii universitare.

Acum e explicabilă.

Acţiunile de importanţă istorică pretind pregătiri corĕspunzĕtoare, ele trebue să fie resultatul unei judecăţi mature şi circumspecte.

Imposantul congres al naţionalităţilor şi fericitele idei încadrate în punctele de program au pus coroană pregătirilor şi au spulberat aiurările acelor politiciani pretinşi români cari în stadiul pregătirilor exclamă cu emfasă „neactivitate“, „amorţire“! ear' când e la faptă strigă din tufă, că n'a fost pregătire, nu combinaţie diplomatică şi că resultatul ar fi — nul.

Un monument neperitor de iubire şi veneraţiune 'şi-au ridicat în inima celor 3 naţiuni iniţiatorii, inspiratorii şi efectuitorii alianţei naţionalităţilor şi ai programului ei.

Dar' tinerimea universitară? A fost ea inactivă? Nu. S'a pregătit şi ea, cu deosebirea, că tot în stadiul pregătirii se află.

S'a scris de repetite-ori despre conferenţele şi înfrăţirea tinerimii slovacă, sĕrbă şi română din Budapesta şi Viena. Cunoscut e scopul lor.

La Viena s'a şi stabilit un proiect de program publicat de colegul Vajda în „Dreptatea“ nr. 163 din 1895, care nu are altă pretenţie, de cât de a fi expresiunea convingerilor noastre.

Scopul principal al conferenţelor noastre era, ca să încheiem alianţă, pe basa unor principii bine stabilite, pentru-că închegaţi şi orientaţi să purcedem la acţiune.

Odată organisaţi, una din ţintele noastre trebuia să fie şi eventualul congres al studenţimii maghiare cu ocasia milleniului, adecă, contrabalansarea lui. Doriam organisaţie permanentă. Deci drept punct cardinal al organisării s'a fixat în program, ca un meeting al studenţilor aliaţi să se ţie în fiecare an, pentru a'-şi putè îndrepta paşii conform împregiurărilor, căci ar fi ridicol, ca toată activitatea noastră să rĕmână restrînsă pe lângă numitul congres.

Din motivul acesta *şi din motivul, că nefiind convocat congresul naţionalităţilor nici program fixat*, aprobat şi obligător pentru cele 3 naţiuni n'a existat, am fost necesitaţi să stabilim un program.

În acest program s'a accentuat, că ne vom indentifica cu programul eventualei alianţe a celor trei naţionalităţi. E deci evident, că *în urma congresului vom îmbrăţişa programul stabilit de acesta, cu atât mai veseli, cu cât în el găsim toate ideile din program-proiectul nostru.* O măgulire faptul acesta pentru noi şi binevenită satisfacţie, căci prin el va fi delăturată *părerea greşită, ce pare a fi aflat crezĕmânt la bărbaţii nostri politici şi în general la publicul român, că noi am merge pe căi diferite de ale conducĕtorilor luptei politice-naţionale.*

Un advertisment la adresa color-ce din ură oarbă nemotivată ne atacă pe noi, Vienezii.

Astfel au urmat pregătirile pentru acţiune în Viena. În Budapesta ştiu, în Cluj cred, că încă s'au făcut.

Dar' resultatul lor? fi-va el satisfăcĕtor? Auspiciile au aparenţa de a nu fi favorabile. Să ne explicăm.

Răpiţi de splendida operă „congresul şi alianţa noţionalităţilor“ şi de entusiasm cuprinşi a început în cercurile universitare a se

*) Publicăm fără de modificări următoarele lămuriri date de dl Drd. N. *Comşa* student în Viena. Restul — prea puţin obiectiv, şi prea vehement — al articolului, numai dacă autorul va stărui.

Directorul guvernial se interesează numai şi numai de limba maghiară.

Din gremiu rar, de tot rar şi poate niciodată nu se trimite câte un bărbat, care în toate privinţele să controleze pe toţi şi să se convingă despre starea de fapt a lucrurilor.

Bine ar fi, iubite frate, ca să mă înşel în calculul făcut, durere însă, trista realitate îmi dă drept. Nutresc însă firma speranţă, că viitorul mai apropiat, va îndrepta lucrurile.

Nu-'s deajuns resultatele cât de îmbucurătoare, ce le obţine dela şcoală un băiat după 6 ani şi respective 9 ani, ci trebue să se îngrijească, ca el să nu prădeze prin uitare cele câştigate, ci să le mai sporească încă, să-'şi înmulţască cunoştinţele, cari mai târziu numai produc roadele dorite. Aceasta se poate obţinè numai prin înfiinţarea de biblioteci poporale, cari formează o a doua şcoală, în care omul poate să înveţe până la finea vieţii sale.

Înfiinţarea lor depinde dela conducĕtorii şi mai ales dela conducĕtorii nemijlociţi ai şcoalei, dela preoţi, lucrând mână în mână cu învĕţătorii.

Având biblioteci poporale activitatea ar lua alte colori.

Învĕţătorul s'ar interesa mai mult de educaţiune şi instrucţiune. Ba cel mai indiferent ar fi constrîns chiar, atât din partea poporului, cât şi din partea superiorilor lui, ca să-'şi vadă de lucru. Din partea poporului, fiind că acesta încă ar începe a fi pătruns de importanţa învĕţământului; din partea preotului, care îndemnat de idealul moralului, de conştienţă şi datorinţă, cel puţin în lunile de iarnă 'şi-ar împlinì oficiul de director şi catechet al şcoalei.

Părinţii cu drag şi nu de silă, 'şi-ar trimite băieţii la şcoală, fiind convinşi, că acestia cu timpul le va mai îndulci amarul, le va mai uşora greutatea zilei şi alunga năcazurile. Ei cu sete vor primì poveţe economice, referitoare atât la agronomie, cât şi la industrie şi comerciu, din câte un op de valoare, ce ar fi în biblioteca poporală. Poporul ar învĕţa trecutul seu. Din trecut şi present ar ştì să facă conjecturi pentru viitor.

Gustul băieţilor faţă de carte şi şcoală s'ar cultiva încă din etatea copilăriei prin cetirea câte unei poveşti, istorioare, anecdote etc., ear' în etate mai mărişoară, în etatea adultă, cărţile serioase le-ar desvolta mult sentimentele religioase-morale, patriotice şi naţionale. Ţeranul în adunările ce le-ar ţinè pentru agendele bibliotecilor, ar învĕţă cum să vorbească, ce ţinută să aibă, cum să-'şi apere individualitatea sa, isvorul tuturor drepturilor. Inima lui ar devenì un câmp de virtuţi exilând şi nelăsând, să se încuibe viţurile. Ar ştì, că el are datorinţă faţă cu deaproapele, faţă cu alte neamuri, le-ar iubi, şi iubirea ar fi iubire ordinată, care nu 'l-ar lăsa nici când să-'şi uite de sine, de bunul seu cel mai mare: credinţa şi limba sa. Poporul pe lângă munca fisică, care are lipsă de repaus, de plăcere fisică, s'ar obicinui şi cu munca spirituală, care deodată 'i-ar procura şi plăceri spirituale. Cu munca spirituală ar afla foarte multe mijloace, prin ce 'şi-ar uşurà greutăţile vieţii.

El, în urma progresului intelectual, ar ajunge la convingerea, că trebue să tragă cruce peste conservatismul seu ruginit şi nu ar mai concede să fie exploatat de toţi cari n'au altceva decât o dosă bună de apucături, cu cari trag pe sfoară pe poporul neştiutor şi încă pe toate terenele.

Acestia nu ar mai boeri pe ruinele materiale ale poporului, ci poporul conştîu de tot ce-'i compete lui ar progresa zilnic. Ceea-ce ar produce mângăiere şi îndestulire atât lui cât şi conştiencioşilor sei conducĕtori, cari ar fi ascultaţi şi ar avè multă autoritate înaintea lui.

Iubite frate, prevĕd, că cetind despre acestea vei zice: toate-'s bune şi frumoase, dar' aşa ceva nu se poate, deoare-ce poporul nostru nu are gust de cetit, n'are timp şi bani de cheltuit pentru astfel de lucru şi cel mai forte argument contra înfiinţării bibliotecilor e lipsa de bani în urma nenumĕratelor dări la cari constrîns este poporul.

Da, nu se poate, zic şi eu, dacă n'avem voinţă tare, dacă nu-i dor de lucru, dacă n'avem ambiţiune nobilă pentru progres, pentru înaintarea noastră.

Nu se poate, dacă în continuu ignorăm forţele de lucru ale bunului nostru popor.

Se poate însă atunci, când convinşi fiind de comorile ce ne zac înainte, inima şi braţele poporului, vom pune mâna pe lucru: vom începe.

Şi că se poate dovadă e şi zelul neobosit al acelora, cărora, nici o putere nu e în stare să mă oprească a le aduce tribut de recunoştinţă, de stimă şi respect, pentru începutul ce 'l-au făcut.

Greutăţile totdeauna vor fi invers proporţionale cu înmulţirea casurilor. Şi aceasta cu atât mai vîrtos deoare-ce la înmulţirea casurilor va juca rolă însemnată şi ambiţia excitată de exemple.

Cel mai indolent, încă se va entusiasma pentru lucru, atunci, când în comunele din giur vor fi înfiinţate biblioteci, ori alte lucruri folositoare şi în entusiasmul seu, se va apuca de lucru.

Şi când el nu ar voì, te asigur, iubite frate, că s'ar face presiune de jos în sus: poporul vĕzând înaintarea vecinilor sei, ar constrînge pe conducĕtor să se pună în frunte şi să facă împreună cu el atari lucruri importante...

O obiecţiune ce 'mi-o poţi face e, că „poporul nostru, din causa multelor cheltueli, nu poate sacrifica şi pentru înfiinţarea şi susţinerea bibliotecilor“.

Sûnt mari şi multe cheltuelile poporului recunosc cu durere, deoare-ce din ele el aproape n'are nici un folos, ci ruină destulă.

Banii lui sucurg la susţinerea şcoalelor, de unde exilată şi batjocorită este limba şi naţionalitatea.

Banii lui se folosesc la edificarea temniţelor, unde veştejesc fiziceşte apĕrătorii drepturilor lui.

Banii lui îngraşe pe veneticii, cari neîntrerupt aruncă mĕrul de ceartă între popoarele conlocuitoare: pe venetici, al căror scop şi învĕţătură e — neuitându-'şi nici când de naţiunea lor — să se facă ori-ce: preoţi creştini, medici, advocaţi, comercianţi etc., numai să poată înşela şi ruina pe creştinii adevĕraţi.

Banii lor îngraşe pe aceia, cari cu beuturile lor călbejoase bolnăvesc trupul poporului şi îi suspinde în multe casuri facultăţile intelectuale.

Sûnt multe cheltuelile şi într'adevĕr e sfâşietor de inimă, când zilnic trebue să auzim pe popor exclamând: „oare când vom mai scăpa de ele?“

Sûnt multe, iubite frate, dar' examinând mai deaproape natura lor, vom afla că multe din ele pot să se omită cu totul, ear' altele să devină mai mici şi mai neînsemnate.

Pot să se omită toate cheltuelile pe vestminte de port *străin*, cari schimonosesc şi, pe multe locuri, alungă pitorescul nostru port.

anifesta mai viu dorința de a pune în practică pregătirile. Și în presă s'a dat expresie acestei dorințe. Trei voci avem înainte și acestea ne interesează mai întâiu de toate.

Un coleg sârb dorește conferență — organisare temporară, — congres — acțiune. Toți vom fi de acord. Modalitățile, ca chestie secundară, le vom discuta ulterior, după-ce ne-am unit în principiu.

Doi Români, colegul Vajda și un anom Mărior, — clujan sau budapestan — încă i ținut să se exprime.

Cel dintâiu face istoricul „atitudinei, ce a avut-o junimea academică nemaghiară față alianța naționalităților". Ne presentă mai întâiu trecutul cu unele mici inexactități, ce le refer la timpul când dl Vajda încă nu era Viena, apoi presentul, —anul acesta și cel ecut, — care e exact și conform adevărului dat și în care se reoglindează vederile stuțimii vieneze sârbă, slovacă și română.

Un singur pasagiu are lipsă de comen-, căci ar putè stîrni nedumerire și părea, că dlui Vajda și cu dînsul nouă Vienenor ni-ar plăcè să ne îngrădim cu floricele grandomaniei.

Înțeleg pasagiul, în care colegul Vajda e că „înainte de toate ne-a îndemnat să ăbim cu pregătirile, stagnarea vieții noastre litice etc."

Am dat mai sus explicare motivului, re ne-a făcut să credem, că nu s'a lucrat cum congresul ne-a convins, că s'a lucrat; r' nici decum că nu s'ar fi putut lucra mai ult, excepționând pregătirea pentru congres. certe de partid și chiar în partid au exiat, nu vor putè nega nici conducătorii. Și oi cine ne poate oprì de a dorì să se lucre t de mult în folosul națiunii, cine, să nu răm și noi?

Completez prin înșirarea faptului, că un tiv cardinal, care ne-a îndemnat să grăbim pregătirile a fost „și" însuși dorul de a vedè în acțiune și dorința de a ne păstra ul, ce ni-s'a creat în cadrul luptei naționale.

În fine colegul Vajda la întrebarea: are este rolul junimii academice a acelor 3 iuni în cadrul alianței naționalităților?" își punde astfel: „rolul nostru nu poate fi ul, decât, precum și programul-proiect o ică, să ne într'unim toate forțele spre a igini programul, care congresul naționalilor o să-'l compună și proclameze drept ă comună de luptă".

E evident, că colegul Vajda expune vele Vienezilor atât români, cât și slovaci sârbi.

Dorința noastră este: Meeting anual organisație permanentă — pe basa promului alianței naționalităților și acțiune momente date, ca urmare naturală a organisației permanente, deci acțiune, și la montul dat „congresul studențimii nemaghiare". pentru acest scop vor fi necesare și niște ferențe, e de sine înțeles.

Rămâne să lucrăm și vom lucra în sensacesta.

Drd. med. *Nicolae Comșa.*

Cronică politică.

(*Din Sârbia*). Din Belgrad se grafează, că împăcarea regelui Alendru cu exregentul Ristică s'a ut deja. Între rege și Ristică s'au imbat mai multe depeși de natură ină. De altfel regele Alexandru se va reîntoarce — se afirmă — încă în săptămâna aceasta.

*

(*Anectarea statului Congo*). Din Bruxella se depeșează, că guvernul belgian a renunțat la anectarea statului Congo la Belgia. Aceasta în urma hotărîrilor aduse în consiliul de ministrii. Causa acestor decisiuni este a se căuta în evenimentele din Congo și mai ales în răscoala din Travini. Guvernul, în înțelegere cu regele, a hotărît, că în proxima sesiune a dietei va aduce la cunoștința legislațiunii, că anectarea statului Congo la Belgia o va amîna până la anul 1900, pentru-ca în acest timp să poată studia bine referențele din acest stat.

*

(*Rivalitatea francezo-germană*). Abatele Guerber a publicat în ziarul „*Matin*" o declarație a sa, făcută înaintea unui colaborator al acestui ziar, prin care spune, că simpatiile față de Francezi în Elsația sûnt aproape de apunere și că aceia, cari s'ar dorì în statul francez, sûnt foarte puțini. Declarația aceasta a abatelui Guerber 'i-a mâhnit amar pe Francezi. Mai mulți dintre alegătorii din Elsația au publicat însă o declarație, în care își exprimă protestul lor energic contra celor afirmate de abatele Guerber spunênd, că declarația abatelui e făcută în urma influenței autorităților germane. Drept ilustrare a afirmațiunii lor spun, că o mulțime mare dintre cei obligați la serviciul militar trec frontierele Franciei, numai ca să poată servì în armata franceză. Tot pentru adeverirea afirmațiunii, că Elsația este franceză, spun, că la sărbările publice Francezii din Elsația nu iau parte aproape de loc și că în vieața socială, Francezii se feresc de ori-ce atingere cu Germanii „asupritori".

*

(*Din Bulgaria*). Corespondentul din Bulgaria al ziarului „Times" trimite ziarului seu știri din cele mai sensaționale. În contra acestui procedeu — de a trimite știri nebasate — a protestat ministrul de externe al Bulgariei, spunênd, că să poftească corespondentul numitului ziar și se meargă la fața locului, unde, după informațiile sale, s'au întêmplat ciocniri și vărsări de sânge și să facă cercetarea necesară, stându-'i într'ajutor autoritățile bulgare, deoare-ce în urma cercetărilor introduse de guvernul bulgar nu s'a putut dovedì altceva, decât că întreaga afacere este o scornitură.

*

(*Reformele în Turcia*). După-cum se telegrafează din Constantinopol, reformele ce Turcia vrea să le întroducă în vederea chestiei armene, ar fi pur economice. Va considera în același timp și paritatea cu privire la aplicarea în oficiu a Mahomedanilor și a creștinilor.

*

(*Conflict vamal și crisă de cabinet în Sârbia*). Din Belgrad se depeșează, că în urma conflictului vamal cu Ungaria pentru carantina cu privire la importul de porci pe teritorul Ungariei, guvernul este decis să demisioneze, dacă nu va succede aplanarea conflictului încă înainte de a sosì acasă regelui Alexandru. — Știrea e cam sensațională.

*

(*Din Turcia*). Din Constantinopol se telegrafează cu data de 3 Septemvrie: După informațiuni luate la fața locului, se desminte în mod oficial știrea dată de presa străină, că situația Armenilor ar fi deplorabilă, că ar fi fost jefuiți de slabalor recoaltă de către Curzi și că oare-cari dintr'înșii ar murì de foame. Știrea dată de un ziar milanez, că 39 de persoane aparținênd unor bande, cari au făcut invasie pe teritorul turcesc ar fi fost condamnate la moarte, este lipsită de temeiu.

Guvernul nu a primit nici o știre nici în privința pretinsului atentat asupra guvernatorului general din Monastir, anunțat de presa germană.

*

(*Asasinul lui Stambulov*), individul Georgev, prins și închis, după cum se telegrafează din Sofia, a isbutit să scape din temniță și să fugă! Se afirmă, că într'ajutor 'i-au stat păzitorii în urma unui ordin mai înalt.

CRONICĂ

Sibiiu, 6 Sept. n.

Manevrele mari din Boemia, inspectate în ultimele lor zile de Maiestatea Sa Împăratul, s'au terminat în 4 Septemvrie la Johannisberg. De aci Maiestatea Sa a călătorit spre Welenchin, unde a fost așteptat și primit cu mari onoruri și ovațiuni, ear' de aici a mers la Budweiss, primit fiind și acolo de poporațiune cu însufleție mare. La despărțire Maiestatea Sa vorbind de cele văzute în Boemia la manevre și mulțumind de splendida primire ce 'i-s'a făcut, a rostit cuvintele: „Într'adevăr frumoase zile 'Mi-au fost Mie acestea". Ear' urcându-se în cupeul împărătesc, a mai adaus, drept rămas bun: „M'am bucurat din seamă afară, domnii mei! D-zeu cu d-voastră"! Mulțimea 'i-a acoperit cuvintele cu furtuni de strigăte de „*Slava*"! și „*Hoch*"!

*

Prințul de Coroană român, Alteța Sa Ferdinand, reîntorcêndu-se din străinătate în România, va trece, după toată probabilitatea peste Ardeal, pe linia Cluj—Brașov, în 9 Septemvrie cu trenul dinainte de ameazi ce ajunge în Brașov la 2 ore.

*

La revoluție! O fițuică ungurească ce se tipărește în Brașov, ne aduce știrea, că în zilele acestea într'o dimineață s'au trezit în Zernești cu o „proclamație revoluționară" lipită pe părețì în toată comuna. În „proclamație" era chemat poporul român la revoluție, spunêndu-se între altele, că România așteaptă numai începutul revoluției, și ea de loc va intra în Ardeal și îl va ocupa! Făptuitorul însă — adauge fițuica din vorbă, simțind că gendarmeria încă se mestecă în această revoluție, a fugit! Cum se sparie bieții ei de ei. Se vede, că se simt „bine" de tot Ungurii din Brașov în apropierea „piticului" stat român. Tresar spăriați din chiar senin.

*

Așa-'i trebue! „*Foii Poporului*" 'i-se vestise înainte cu vre-o două săptămâni din *Țelina* (lângă Sighișoara), că acolo, comună românească tiind cu abia vre-o 10 familii ungurești, Ungurii n'aveau școală, Românii însă aveau și au și azi. Puținele familii ungurești au cerut dela inspectorul regesc să le facă și lor școală de stat. Li-ar fi și facut, dar' Românii nu voiau să le dee casa în lăuntrul satului ca să țină școală în ea, ear' așa mai la margine nu voiau să o deschidă. Acum însă, un priceput de om cu numele Aron Modoi al lui Buhănică făcêndu-'și o casă nouă în mijlocul comunei, a îmbiat-o inspectorului regesc de loc de școală. Acest fapt a stîrnit mare neplăcere în comună. După-cum se vestește „Foii Poporului", oamenii adunându-se în ziua de Sfântă-Mărie au luat mai multe hotărîri contra omului ce s'a făcut coadă de topor și 'și-a dat casa de școală Ungurilor. Hotărîrile sûnt aspre, dar' drepte și vrednicite de urgisitul Duhănică, cu atât mai vîrtos că el nu de sărac 'și-a dat casa, ci de lacom după bani, deși el a fost până acum ținut de fruntaș în sat, fiind membru în comitetul comunal și bisericesc. Au hotărît Țelinenii față de Buhănică, ca pentru urîta sa spriginire a Ungurilor, de acum încolo *să fie socotit de poporul întreg ca un afurisit și ciumat, în casa căruia Românii să nu mai calce, din sfaturile din care face parte, din toate să fie scos, ca un renegat, și când vor fi nouele alegeri comunale și bisericești nici un vot românesc să nu 'i-se mai dee*! — Da, așa trebue purces cu toți câți din prostie ori mișelie, se fac coadă de topor în mâna dușmanilor neamului nostru. Să-'i încungiurăm pe ei cu zidul disprețului și urei noastre, sub greutatea cărora nesuferită să le fie vieața, și nemiloși să fim în privința aceasta față de ei, nici chiar pocăinței lor mai crezênd, — ca pildă înfiorătoare să fie dînșii pentru toți cei din giurul lor, pentru fiii lor și pentru fiii fiilor lor!

*

Mulțumită. Dl *Dionisie Roman* din Mediaș, ne trimite spre publicare următoarea scrisoare: „Fiindu-'mi, atât din causa deprimării mele sufletești sub greutatea căreia stau încă, cât și din causa mulțimii scrisorilor și telegramelor de condolență ce am primit din prilegiul perderii scumpei mele soții, peste putință a mulțumì fiecăruia îndeosebi, rog prin aceasta pe toți câți m'au învrednicit de binevoitoarea lor luarea aminte, trimițêndu-'mi cuvinte de mângăiere, să primească pe această cale, cea mai caldă și recunoscătoare a mea mulțumită. Mediaș, 5 Septemvrie n. 1895. *Dionisie Roman.*

*

Contele Károlyi Gábor, deputat kossuthist și cunoscut ca cel mai ilar membru al parlamentului maghiar, a murit de vre-o câteva zile și s'a înmormêntat Joi, în 5 Sept. n. în cripta familiară.

*

Foc mare în Bârlad. În foile din București cetim: Mercuri în 24 Sept. n. seara, pe la orele 10 un mare incendiu a isbucnit în Strada-Mare din Bârlad. A ars la început numai un hambar cu grâu al dlui Scarlat Crețu, dar' focul s'a localisat imediat. Nu mult după aceasta însă s'a aprins magazia de manufactură și mode a negustorului Schor. De aci focul s'a lățit și la alte magazii, distrugênd marfa și tot ce se afla într'însele. Focul, care s'a localisat abia la orele 5 și 35 m. dimineața, a nimicit cu desăvîrșire două magazii și acoperemêntul dela alte patru. Pagubele nu se pot calcula încă. Sûnt indicii, că focul a fost pus cu intenție de comerciantul Schor, fost falit și acum în perspectivă de a fi earăși. Parchetul local a dispus arestarea lui Schor.

*

Princesa Bulgariei. Sâmbătă seara, la orele 11, a sosit în gara de Nord, — scrie „Timpul" — cu trenul Expres-Orient, A. Sa Maria Luisa, principesa Bulgariei, cu fiiul seu prințul moștenitor Boriș. Alteța Sa a fost primită din partea guvernului nostru, de dl Alexandru Ghica-Brigadiru, secretarul general al ministerului de externe, de dl colonel Macarovici, comandantul pieții și de dl colonel Capșa, prefectul poliției capitalei, care a avut onoarea de a remite principesei un buchet de flori din partea dlui prim-ministru Lascar Catargiu. Deasemenea se mai aflau la gară d-na Stancioff, damă de onoare a principesei și soția agentului diplomatic din București, care, învitată să-'și reiee ocupațiunile, a și plecat împreună cu AA. LL., apoi personalul agenției bulgare și un public numeros compus din membri ai coloniei bulgare și din toți studenții bulgari, cari își fac studiile prin școalele noastre din capitală. S'au oferit principesei Maria Luisa buchete de flori, ear' câțiva studenți au rostit alocuțiuni, la care A. Sa a răspuns în limba bulgară. Alteța Sa a continuat drumul spre Giurgiu la orele 12 și jumătate, cu un tren special. Aici, încă dela orele 12 sosise bastimentul bulgar Krum, pe bordul căruia se afla A. Sa Ferdinand, principele Bulgariei, care aștepta sosirea Augustei Sale soții. Altețele Lor au fost întîmpinate în portul nostru dunărean de toate autoritățile locale. Bastimentul bulgar a plecat din Giurgiu la Rusciuc la orele 2 din noapte. A. Sa prințul Bulgariei, mișcat de frumoasa primire ce s'a făcut Augustei Sale soții pe pământul României, a trimis dlui Al. Ghica Brigadiru, secretarul general al ministerului de externe o călduroasă telegramă, prin care îl roagă să exprime guvernului nostru sentimentele sale de gratitudine pentru această delicată atențiune.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI".

Budapesta, 6 Septemvrie n. Archiducele Ladislau copleșit de slăbiciune continuă a avè friguri. Cu toate acestea starea peste tot este destul de satisfăcătoare.

Berlin, 6 Septemvrie n. În cercurile bine informate se desminte categoric intenția de a se aduce o nouă lege contra socialiștilor.

Paris, 6 Septemvrie n. Un individ sărăcăcios îmbrăcat a aruncat ieri după ameazi în poarta casei Rotschild o cutie de tinichea, pe care voia să o aprindă cu țigara. Voind să se refugieze a fost arestat. Individul are multă asemănare cu atentatorul Pamoces.

MAI NOU.

În ultimul moment primim următoarea depeșe:

† Archiducele Ladislau.

Budapesta, 6 Septemvrie n. Archiducele Ladislau a murit astăzi la orele 10 și ¾ înainte de ameazi.

Budapesta, 6 Septemvrie n. Archiducele Ladislau a petrecut seara de ieri încă binișor. Spre Meză-Noapte 'i-s'a agravat situația în urma intoxicațiunii. Aceasta a înaintat atât de rapid, încât familia a chemat imediat pe pater-ul iesuiților, Schäffer, spre a-'i da bolnavului ultima miruire. Archiducele a fost deplin conștient și a primit mirul cu pietate. Pe la orele 10 înainte de ameazi a început agonia și cu ea deodată bolnavul 'și-a perdut conștienta. La orele 10 și 45 de minute Archiducele Ladislau 'și-a dat sufletul. Dispozițiile de înmormêntare le va lua mareșalul-suprem de curte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Sept. n. 1895

Sêminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănățenesc nou	75			76		
Grâu dela Tisa „	75			76		
Grâu „ Pesta „	75			76		
Grâu de Alba-Reg. „	75			76		
„ „ Bacica „	75			76		
Grâu ung. de Nord „	75			76		

Sêminte, vechi ori noue	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Sêcară		70—72	5.65	5.7[illegible]
Orz	de nutreț	60—62	5.80	6.—
„	de vinars	62—64	—.—	—.—
„	de bere	64—66	—.—	—.—
Ovês	—	39—41	6.40	6.70
Cucuruz (porumb)	bănățean	75	6.75	6.80
„	de altsoiu	75	6.—	6.05
Meiu		—	—.—	—.—
Hrișcă		—	6.—	6.60

Marfa pe termin.			Bani per 100 chilogr.	Marfa per 100 chilogr.	
	Grâu	Sept.-Oct.	7.01		7.03
	„	Mart.-Apr.	—.—		—.—
	Cucuruz	Maiu-Iun.	6.19		6.21
	„	Iulie-Aug.	6.20		6.22
	Ovês	Mart.Apr.	—		—
	„	Oct.	5.79		5.81

Producte diverse	Soiul	Cursul dela	până
Sêm. de trif.	Lucernă ungurească	35.—	40.—
„	roșie	55.—	60.—
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	53.—	54.—
„	dela țeară	—	—
Slănină	svêntată	48.50	49.50
„	afumată	53.50	54.50
Sêu		—.—	—.—
Prune		—.—	—.—
Lictar	slavon, nou	13.25	13.75
„	bănățenesc	17.—	17.50
Miere	brută	—	—
„	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
„	Drojdiuțe de spirt	—	—

Preții pe 100 chilograme.

Cursul pieții din Sibiiu.

Din 6 Septemvrie n. 1895.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.54 vênd.	9.58
Lire turcești	„	10.71 „	10.79
Imperiali	„	9.62 „	9.66
Ruble rusești	„	1.29.50	1.29

Bursa din Budapesta.

Din 4 Septemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ de aur ung. 4%	123.50
„ ung. val. cor. 4%	99.40
Împrumutul căilor ferate ung.	125.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	103.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate slavone	98.75
Obligațiunile desp. regalilor	101.25
Împrumut cu premiu ung.	158.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.—
Renta de hârtie austriacă.	101.—
„ de argint austriacă.	101.—
„ de aur austriacă.	123.—
Losurile austriace din 1860	—.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1077.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina"	100.75
Argintul	—.—
Galbeni împărățești	5.78
Napoleon-d'ori	9.63
Mărci 100 imp. germane	59.30
Londra 10 Livres sterlingi	121.15

Bursa de Viena.

Din 4 Septemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ 4%	123.50
Renta ung. v. c. 4%	99.40
Împrumutul căilor ferate ung.	125.85
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	103.15
Bonuri rurale ung.	98.15
„ „ croate-slavone	—.—
Împrumut cu premiu ung.	158.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	146.25
Renta de hârtie austriacă.	101.15
„ „ argint austriacă.	101.20
„ „ aur austriacă	123.—
Losuri austriace din 1860	—.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1079.—
„ „ de credit ung.	492.—
„ „ de credit aust.	284.75
Argintul	—.—
Galbeni împărățești	5.75
Napoleon d'ori.	9.61
Mărci 100 imp. germane	59.27
Londra 10 Livres sterlingi	123.87

Bursa de București.

Din 23 Augnst v. — 4 ore p. m.	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	87
Scrisuri func. rurale 5%	—
Scrisuri func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Nat. (100 lei vers. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vĕrs.)	457
Soc. rom. de reasig.	118
Socr. de cou (250 lei vĕrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacție și editură responsabil: **Ioan Ciontea.**

---

te să se omită sau cel puțin să se împuție cheltueala pe beuturi, ce în genere vorbind e 2-ori așa de mare ca darea directă de nênt. Poate să se elibereze poporul de ltele cheltueli pentru utensiliie economice, tru legumi și alte multe, din cari el nu ge decât ruină și lene atât pe terenul econic-politic, cât și în privința religioasă-rală.

Trebue, iubite frate, să ne cumin, și să nu capitulăm și acolo, de nici o putere nu e în stare, ca rapoarteze învingere asupra astră.

Tot ce se dă de voe bună, e aproape osibil de a recâștiga: 'ț-ai perdut tot drepla aceea; pe când ceea-ce 'ți-se răpește veci e proprietatea ta, și răpitorul nicită nu'-și poate câștiga titlul de drept pra obiectului luat cu forța....

Dar' să concedem că toate dările din ent ar fi neîncungiurat de lipsă. Oare porul nostru atâta e de laș, indient și scurt vĕzĕtor, ca în interes seu să nu fie aplicat a sacrifica nici un atel? Nu. Aceasta nu se poate. S'ar injurii poporului a cugeta numai așa despre el.

Contribue poporul bucuros, numai să i cerem și noi atunci, când, executorul îi poarta. Să-'i cerem atunci, când în urma cribuirii, el nu simte nimic: așa pe timpul ului de cucuruz și vii, pe timpul secerișului el dă, deși puțin, dar' fiecare, până și cel mai miser, dă bucuros.

Și nu contribue numai în naturale, ci, pe lângă prudența conducătorilor, contribue și bani dela 5 până la 15—20 cr.

Începutul în celea mai multe locuri va fi foarte modest; dar' n'are să descurageze pe nimeni, căci din puțin se face, pe lângă grije, mult; din mic mare. Lucrul de căpetenie e, ca să nu ne rușinăm de puțin, ceea-ce noi de comun o facem și așa nici nu încercăm un lucru cel putin.

Amintesc în treacĕt, că avêntul literaturii noastre încă e condiționat, în foarte mare parte, dela înființarea bibliotecilor. Căci poporul știind prețul productele literare, le și cearcă. Bărbați capabili pe terenul literar ar' eda opuri de toate genurile, fiindcă atunci nu ar fi siliți a tot vinde timp de 10—20 ani la 500 exemplare din prima, și de cele mai de multe-ori, ultima edițiune a unei cărți. Ziaristica încă ar fi spriginită și nu ar dispărè de multe ori ziare la o lună după apariție, ori nu s'ar naște moarte, cum de multe-ori se întêmplă din lipsa de abonenți.

În definitiv, iubite frate, bibliotecile poporale ne-ar înălța pe toate terenele și ne-ar oferì armele, cu cari avem să ne apĕrăm.

Fiind convins și tu de importanța lor, lucră din rĕsputeri, pentru a înființa bibliotecă în comuna ce o păstorești. *A. p.*

Loteria maghiară concesionată

a sorțurilor de clasă

Câștiguri de clasa I.
Tragerea la 16—19 Octomvrie 1895.

			Coroane		Coroane
1	câștig	à	80,000	=	80,000
1	„	„	60,000	=	60,000
1	„	„	40,000	=	40,000
1	„	„	30,000	=	30,000
1	„	„	20,000	=	20,000
1	„	„	15,000	=	15,000
1	„	„	10,000	=	10,000
2	„	„	8,000	=	16,000
8	„	„	4,000	=	32,000
10	„	„	2,000	=	20,000
13	„	„	1,000	=	13,000
100	„	„	400	=	40,000
860	„	„	200	=	172,000
9000	„	„	80	=	720,000
10000	câștiguri		total		1.268,000

Cu prilegiul expoșiției millenare d. 1896.
Emisiunea 100.000 sorțuri
cu 31499 câștiguri și un premiu.
Câștigurile se plătesc fără nici o detragere. Tragerile se fac sub supravegherea autorităților de stat și pe lângă controla notarului public.
Cel mai mare câștig în casul cel mai favorabil:
1.000,000
coroane.
Pentru sorțurile cumpărate după tragerea clasei I. este a se plăti ulterior taxa clasei I.

Câștiguri de clasa II.
Tragerea la 6—14 Decemvrie 1895.

			Coroane		Coroane
	1	premiu	600,000	=	600,000
Dintre aceste 49 câștiguri acela care se va trage mai în urmă capătă premiul de 600.000 de cor.	1		400,000	=	400,000
	1		200,000	=	200,000
	1		100,000	=	100,000
	1		50,000	=	50,000
	2	à	20,000	=	40,000
	2	„	15,000	=	30,000
	4	„	10,000	=	40,000
	10	„	8,000	=	80,000
	27	„	6,000	=	162,000
	100	„	2,000	=	200,000
	200	„	1,000	=	200,000
	1150	„	200	=	230,000
	20000	„	100	=	2.000,000
	21499	câștiguri și premiu			4.332,000

Prețurile sorțurilor de clasa I.:

1/1	1/10	1/20	sorț
40.—	4.—	2.—	coroane.

Prețurile sorților întregi (valabile pentru ambe tragerile):

1/1	1/10	1/20	sorț întreg
80.—	8.—	4.—	coroane.

Toate sorțurile se capătă în locurile de vênzare anunțate prin afișuri.

Budapesta, August 1895.
Șoseaua Andrássy Nr. 5.

Direcțiunea loteriei maghiare a sorțurilor de clasă.

Recercări pentru vênzarea sorțurilor sûnt a se adresa de-adreptul la noi.

Prima loterie maghiară concesionată

a sorțurilor de clasă

cu prilegiul expoșiției millenare din **Budapesta, 100.009 sorțuri,**
cu 31.499 câștiguri de bani împărțite în două clase și cu un premiu.
5 milioane 600.000 coroane valoarea totală
se plătește în numerar fără detragere. — Cel mai mare câștig în cel mai norocos cas
un milion de coroane.

Prima tragere la 16—19 Octomvrie 1895 în Budapesta.

Recomand deci și trimit pe lângă rambursă

sorțuri originale pentru clasa I.

1/1	1/2	1/5	1/10	1/20	
40.—	20.—	8.—	4.—	2.—	coroane.

sorțuri orig. întregi valabile pentru ambe tragerile

1/1	1/2	1/5	1/10	1/20	
80.—	40.—	16.—	8.—	4.—	coroane.

După sorțurile întregi, cari s'au tras în clasa primă cu câștig, deodată cu câștigul se plătește și suma anticipată pentru clasa a doua. La comande prin **mandat postal să se scrie adresa cât mai ceteț.**

Heintze Károly, vênzător principal, **Budapesta,** szervita-tér 3.

Check Conto: la casele de păstrare postale 3960. — Adresa telegrafică: Lottoheintze Budapest.
La comandele din provincie să se alăture separat pentru porto 10 fileri, pentru scrisori recomandate 30 fileri și pentru **fiecare listă de trageri** 20 fileri. [2547] 1—6

Colectanți, vênzători și agenți se institue pretutindeni.

Perderile însemnate,

pe care le-a îndurat marea fabrică de mobile de fer **Godderivge Brothers and Co** din Londra prin strașnicul faliment de curênd al bancei din Glasgow, întru atâta a sdruncinat-o, încât s'a decis să-'și închidă fabrica și să desfacă total cu a patra parte din prețul fabricațiunii toate mobilele de fer nenumărate, excelente și distinse cu medalie de aur la toate expoșițiile.

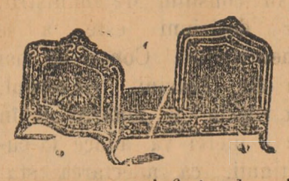

Ofer deci **400 paturi de fer foarte frumoase pentru oameni mari,** care paturi le am în comisiune dela casa mai sus numită (un decor neîntrecut pentru fiecare locuință și odaie) pentru prețul de batjocură și ne mai pomenit de **numai 8 fl. pro bucată** (prețul de mai niante M. 32.50). Paturile sûnt aproape asemenea ilustrațiunii. Comandele le execut și în câte o bucată, câtă vreme vor mai fi în deposit, totdeauna din exemplare excelente și ireproșabile pe lângă avansarea banilor, sau rambursă. [2532] 2—26

Sof. Hemmer,
VIENA, IV., Schwindgasse 4, partere.

Paturile de fer, fiindcă ofer scut vecinic contra tuturor insectelor și contra murdăriei, fiind mai durabile și putêndu-se desface, sûnt cu deosebire vara și toamna de preferit celor de lemn.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

A doua ediție
din
ȚINEREA VITELOR
de
Eugen Brote,
președinte al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu".

Prețul unui exemplar **12 cr. v. a.**

La **„Institutul Tipografic"** în Sibiiu se află de vênzare:
PORTRETUL
dlui Dr. Vasile Lucaciu.
Un tablou în mărime de 38×28 cm.
Prețul 50 cr.

Două cărți folositoare
pentru țeranul român
au apărut tocmai și se află de vênzare în **librăria Institutului Tipografic T. Liviu Albini, Sibiiu, strada Măcelarilor 21:**

INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ
compus de
cei 12 preoți întemnițați în Cluj.
Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE
de
Elia Dopp.
Prețul 40 cr. v. a.
Pentru porto postal câte **5 cr.** mai mult.

Institut tipografic în Sibiiu.

A eșit de sub tipar și se află de vênzare la **Institutul Tipografic** în Sibiiu

MEMORIALUL
archiepiscopului și metropolitului
Andreiu baron de Șaguna
sau
luptele naționale-politice ale Românilor
1846—1873
de
NICOLAE POPEA,
archimandrit-vicar archiepiscopesc.
Tomul I.
Prețul 1 fl. 30 cr.

Legea veterinară.

Atât **primăriile comunale**, cât și fiecare **econom** au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară.** Dl **Tormay Béla**, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de târgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învețătorul Munteanu
împărtășesce economilor cele mai de lipsă cunoscințe
despre
LEGEA VETERINARĂ
și
BOALELE CONTAGIOASE
stând cu dînșii la sfat în lungile seri ale iernii.
De
Tormay Béla.
(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiiu.

P. T. publicului din Sibiiu 'i-se recomandă pentru instrucțiune temeinică:

În limba franceză,

atât pentru începetori, cât și pentru înaintați, un **Francez,** profesor (bachelier ès Lettres de la faculté de Paris);

În limba engleză,

soția acestuia care 'și-a făcut studiile engleze la St. Hildás College în Londra, și a fost în decurs de mai mulți ani la școale din capitale activă în resortul acesta, precum și ca profesoră la pian.

Conversațiune în ambe limbile. Instrucția la pian. Elevii din afară se primesc la cerere în pension. [2553] 3—3

Detailuri **str. Cisnădiei nr. 55,** etagiul I. între orele 4—6 după ameazi.

Hârtie de scrisori
cu inscripția
„Totul pentru Națiune!"
lozinca sublimă a Fetelor Române efectuează **Librăria „Institutului Tipografic"** în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA"
ÎN SIBIIU.
fundată în anul 1868 [963] 33—

asigurează prelângă condițiunile cele mai favorabile:

a) **în contra pericolului de foc și explosiune** clădiri de ori-ce fel, mărfuri, producte de câmp, mobilii etc.

b) **pe vieața omului** în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune causate prin foc		Sume asigurate pe vieață	
în a. 1869—1891	fl. 905,194.22	în a. 1870—1891	fl. 697,207.44
în a. 1892	„ 48,911.78	în a. 1892	„ 57,791.88
în a. 1893	„ 34,925.85	în a. 1893	„ 53,119.28
în a. 1894	„ 56,333.20	în a. 1894	„ 59,659.—
Suma fl.	1.045,365.05	Suma fl.	867,777.60

1,913.142 fl. 62 cr.

Conform bilanțului pentru 1894 fondurile de reservă și garanție se urcă la
920.257 fl. 36 cr.

Prospecte și formulare să dau gratis.

Deslușiri să dau și oferte de asigurări să primesc prin **Direcțiune în Sibiiu,** (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în **Brașov** (H. Hermann), **Cluj** și **Arad,** precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Institut Tipografic T. Liviu Albini. Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.